

Arutelu Kauksi ümbruse riigimetsa majandamisplaanide üle

Toimumiskoht: Alutaguse Rahvusparki külastuskeskuse saal

Toimumisaeg: 09.06.2023 kell 17-18.30

Koosolekut juhatab Koidu Simson, protokollib Susanna Kuusik

Koosolekul osalejad tutvustavad end ja oma seotust piirkonna metsadega.

Alutaguse metsaülem Koidu Simson teeb kokkuvõtte kogukonna ettepanekuid arvestava kava projektist. Metsaülem kinnitab, et Kauksi kõrgendatud avaliku huviga alale koostatav metsatööde plaan on endiselt projekt, millele oodatakse ettepanekuid nii koosolekul kui e-kirjaga.

Kokkuvõtte metsaülema esitlusest:

- Kava kokkuvõtte – alade vanuseline jaotus, metsade jaotus majanduskategooriatesse ja nende selgitused, kavandatavad raietööd ja nende tööde tegemise aeg.
- Peipsi järve ja tee vahelisel alal on 150-aastase männiku majandatavad osad kavast kogukonna soovil välja jäetud, sinna on kavandatud ainult sanitarraiet.
- Suure osa kavast moodustavad harvendusraied, mille eesmärk on tulevikupuudele paremate kasvamistingimuste loomine, allajäävate ja surevate puude eemaldamine, nende kasutusse võtmine.
- Lageraied on kavandatud n-ö Tisleri telklaagri ümbruses.
- Üldplaneeringus tehnorajatiste alaks planeeritud alale (KU207 eraldis 9) uusi puid ei istutata.
- Mujale lageraiega raiutud aladele istutatakse uued puud, välja arvatud tehnorajatiseks määratud ala.
- Kavandatud raiete järel aastal 2033 on Kauksi metsade vanuselises tasakaalus toimunud muutus: noort ja vana metsa on juurde tulnud, keskealist vähemaks jäänud.
- Tööd on plaanitud talveperioodile, et kõige vähem segada piirkonna puhkajaid-külastajaid.

Arutelu metsatööde kava projekti üle:

Anne-Ly Feršel: Mida tähendab ranna poole plaanitav sanitarraie? Kui palju ja mida välja raiutakse?

Koidu Simson selgitab, et raiutakse ohtlikud ja kuivanud puud. Varumisjuht Erki Põldoja täiendab, et seal on mõned puud, millele on Transpordiamet tähelepanu juhtinud.

Anne-Ly Feršel soovib selgemat vastust, kui palju raiutakse välja ja kui palju jääb alles. Ta peab oluliseks, et erinevatele liikidele jääks tegutsemiseks ka kuivanud puid.

Koidu Simson leiab, et kuivanud puid on nii vääriselupaikades kui rahvusparki alal, Kauksis on oluline ka inimeste ohutus. Metsaülem kirjeldab, et temani on jõudnud palju soove kuivanud puude eemaldamiseks.

Anne-Ly Feršel leiab, et probleem on, kui kuivanud puid võetakse väga palju ning peab kummaliseks, et praegu ei tea, kui palju puid raiutakse.

Varumisjuht Erki Põldoja kinnitab, et sanitarraie on üksikute puude raie ja selle järel jääb kasvama rohkem kui 90% metsast.

Aivar Talistu: Oluline on säilitada teeraja seisukord, mille kõrval lageraied on kavandatud.

Koidu Simson: Radadele ei istutata, jätame tee kõrvale suurema säilikpuude grupi.

Tõnis Rohtma tunneb huvi, kas sanitarraiet plaanitakse teha harvesteriga ning juhib tähelepanu, et eelmisel korral kahjustati harvesteriga väikseid puid.

Koidu Simson selgitab, et püüame müüa üksikute puude raieõigust piirkonnas eraisikutele. Metsaülem palub levitada, kui keegi soovib osta üksikpuid, pöörduma RMK kodulehel olevatele kontaktidele.

Arutelu kokkuvõttele on lisatud otselink: [Raieõigus ja raidmed | RMK](#)

Kohalikud arutavad omavahel, kumb on parem periood raieks: suvi, mil näeb väikseid puid paremini, või talv, kui pinnas on külmunud.

Tõnis Rohtma ütleb, et kõik lageraiesse minevad alad ei ole 130 aastased.

Metsaülem loeb selle peale ette metsade vanused takseerikirjelduste järgi.

Anne-Ly Feršel soovib teada, kui vanad on teised piirkonna metsad.

Metsaülem vastab, et nooremad, sest nad ei ole uuendusraiate fondis.

Anne-Ly Feršel soovib vaadata seda piirkonda ortofotolt. Anne-Ly Feršel toob esile, et piirkonnas on olnud aktiivne ehitustegevus ja erinevatel põhjustel veel raiutud. Ta sõnab, et mets on suur väärtus ja vaja oleks vaadata piirkonda terviklikult. Ta toob välja, et Alutaguse ja Kauksi piirkonda reklaamitakse metsasuse poolest, mida lageraietega majandades ei ole näha.

Tõnis Rohtma ja Koidu Simson meenutavad Kauksis üle 10 aasta tagasi tehtud raiet ja arutlevad, kui kiiresti või aeglaselt mets tagasi kasvab. Metsaülem küsib, milline on ettepanek teistmoodi metsa majandamiseks.

Tõnis Rohtma leiab, et tuleks harvendada.

Koidu Simson selgitab, et vana metsa all kasvavad uued puud palju aeglasemalt ning sambakiht on nendel aladel nii paks, et looduslikult ei ole tõenäoline seemnel mullani jõuda ja kasvama hakata. Lisaks hakkavad enne mände kasvama lehtpuuliigid, näiteks kask ja haab.

Anne-Ly Feršel leiab, et tuleks teha jupiti, häilraietena.

Koidu Simson vastab, et häilraiel on samuti probleemiks juurkonkurents ja männile sobivate tingimuste puudumine. Ta lisab, et ei plaanita suurel alal lageraiet ja alale jääb tavapärasest rohkem säilikipuid.

Tõnis Rohtma meenutab ranna äärest tehtud raiet, kus suurte puude alla istutatud männid läksid välja. Kas pole seda ohtu?

Metsaülem märgib, et aegjärksel raiel tehti vigu.

Anne-Ly Feršel leiab, et puhkemetsas ei peaks raiuma.

Vallavanem Tauno Võhmar leiab, et tema arvamusel kõrval on tähtsam ekspertide arvamus, kes maaomaniku vaatest otsustavad, kuidas on mõistlik majandada. Kui on vaja, siis aktsepteerime.

Kohalikud esitavad vallale küsimusi veepuhasti kohta.

Kogukonna soovil vaadatakse piirkonda Maa-ameti kaardil.

Anne-Ly Feršel: Riik peaks soosima, et RMK vaatab ala tervikuna.

Anne-Ly Feršel: Kuidas on plaanis Kauksi oja ümber harvendusraied, kui pikk vahe jääb ojast?

Koidu Simson vastab, et kaitsevööndis ei raiuta ja varumisjuht täiendab, et tingimused seab Keskkonnaamet.

Anne-Ly Feršel küsib, mis on harvendusraie eesmärk.

Koidu Simson kordab, et väärtuslikele puudele paremate tingimuste loomine.

Anne-Ly Feršel soovib teada, kui suur protsent raiutakse välja.

Varusmisjuht Erki Põldoja: Vastavalt metsaseadusele ja metsa seisukorrale, 25-30% raiutakse välja. Kui on hõre, siis raiume vähem.

Anne-Ly Feršel esitab ettepaneku, et sanitar- ja harvendusraietega jätta alles teised puuliigid lisaks peapuuliigile.

Viktor Lehtse: Piirkonnas on probleemiks männi juurepess, sest kase ja kuuse jaoks ei ole maapind sobiv, aga mänd sureb järjest välja. Uuendamiseks ei ole head vastust. Kuigi tahaks, et mets jääks alles, siis mingil määral on vaja majandada.

Heinar Juuse toob näite külastuskeskuse ees kuivavatest mändidest.

Viktor Lehtse: Ei ole vahet, kas see on riigi- või eramaa, kaitseala või majandusmets – juurepess on väga suur probleem, millele ei ole head vastust ja sellele tuleks otsida lahendusi. See on ka tuleohtlik.

Anne-Ly Feršel: Kas raiete teostajad oksad koristavad?

Heinar Juuse peab seda väga oluliseks külastuskorraldustaristu ümbruses ning järve ja tee vahel sanitarraiel.

Kogukonna ettepanek: koristada oksad tuleohu vältimiseks ja viia hakkehunnikud enne külastusperioodi ära.

Koidu Simson: Koristame talvel, enne külastusperioodi külastuskorraldustaristu ümbruses.

Koidu Simson jätkab juurepessi teemal, et teadlased on leidnud, et siin piirkonnas võitlemiseks on ainuke lahendus mänd asendada tammega, mis seni pole kogukonnale meelt mööda olnud.

Anne-Ly Feršel leiab, et metsamajandamine pole selles piirkonnas õigustatud ja palub vajadusel kaaluda püsimeetsandust.

Koidu Simson leiab, et püsimeetsanduses on oluline tasakaal noorte, keskealiste ja vanade metsade vahel, mida me kavandatud töödega püüame saavutada.

Kaasamise spetsialist küsib säilikpuude jätmise kohta kogukonna ettepanekut.

Arutelu käigus leitakse, et tähtis on, et säilikpuude grupis ei sõidetak metsamasinatega.

Kokkuvõttes olid arutelul tekkinud ettepanekud kava projekti täiendamiseks:

- Säilikpuud jäävad gruppideks, gruppide sees ei sõideta, säilikuud jäetakse võimalikult palju.
- Puhkepiirkonnas koristada oksad, et vältida tuleohtu.
- Harvendusraiel säilitada teised puuliigid, sh kõverikud mändid.
- Teha sanitarraiet ilma suure tehnikata.

Metsaülem selgitab, et ettepanekuid kava projekti täiendamiseks oodatakse kuni 15. juunini kirjalikult aadressil alutaguse@rmk.ee, seejärel analüüsime, vastame ja teeme paranduse metsatööde kavas. Lõpuks saadame kava kooskõlastamiseks kohalikule omavalitsusele.